

GEOGRAFICKÁ KARTOGRAFIE

PODZIM 2018

Dajana SNOPKOVÁ, 423348
Vendula SVOBODOVÁ, 394544
Marian ŠVIK, 408496

Základní kompoziční prvky mapy

- Název mapy
- Legenda
- Měřítko mapy
- Tiráž
- Mapové pole

Název

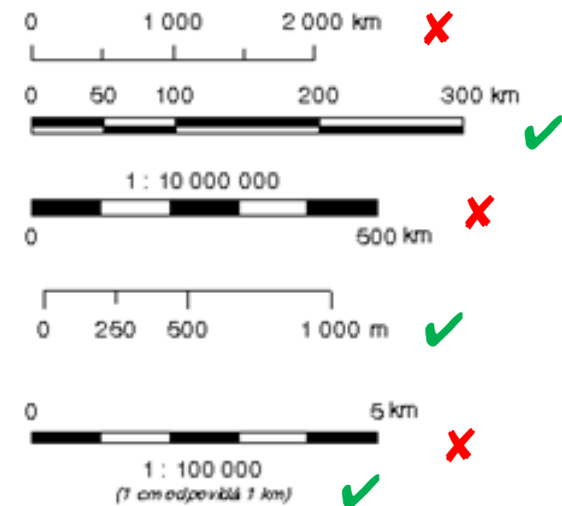
- spolu s mapovým polem nejvýraznější prvek mapové kompozice
- píše se KAPITÁLKAMI
- neobsahuje slovo mapa
- obsahuje věcné, prostorové a časové určení
- může obsahovat podnázvy (už nemusí být kapitálkami)

MÍRA NEZAMĚŠTNANOSTI V OKRESECH ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2011

STAVK 1. 7. 2011

Měřítko, tiráž, mapové pole

- Měřítko
  - udává poměr mezi vzdáleností na mapě a vzdáleností ve skutečnosti
  - slovní, číselné a grafické
- Tiráž
  - informace o autorovi mapy (Jméno PŘÍJMENÍ, obor)
  - místo a rok vydání
  - počet výtisků
  - zdroje dat
  - souř. systém
  - ....
  - nejčastěji se umísťuje k dolnímu okraji mapy
- Mapové pole
  - tvořeno vlastní mapou

Legenda

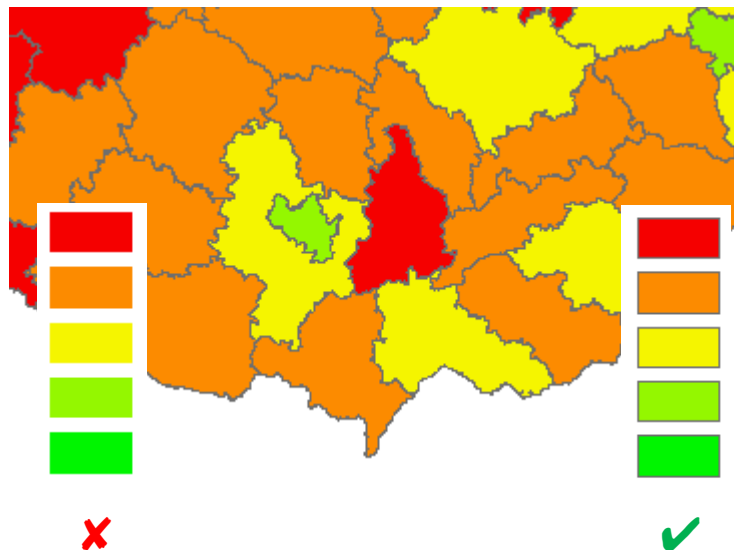
- úplná (výjimka - topografické podkladové! mapy)
- stejné označovat stejně
- srozumitelná, čitelná a dobře zapamatovatelná
- sestavena v logicky uspořádaný systém (dle tematiky, dle typu vrstvy: bod-linie-polygon)
- v souladu s označováním na mapě
- nepoužívá se slovo Legenda

Legenda - časté chyby

- hranice označovat liniovým symbolem – funkce *Polygon to Line*
- města v legendě i s popiskem pokud se mění (podle počtu ob.)
- orámování barevných ploch v legendě - musí se shodovat s mapou

- ✓ — okresy hranice
- ✗ □ okresy hranice

MĚSTA A SÍDLA

○ Istanbul	více než 5 000 000 obyv.
○ X'ian	1 000 000 – 5 000 000 obyv.
⊕ Québec	500 000 – 1 000 000 obyv.
○ Nwanja	100 000 – 500 000 obyv.
○ Corumbá	50 000 – 100 000 obyv.
○ Alice Springs	25 000 – 50 000 obyv.
○ Dobrujovice	méně než 25 000 obyv.
● MADRID	hlavní město státu
● Willemstad	hlavní město závislého území
● Lincoln	hlavní město státu federace na mapách USA
○ Abidjan	města na fyzických mapách
al-Uqayr	název sídla
(Luxor)	český název sídla
(Dereonia)	jiný než český název sídla

STÁTNÍ ÚTVARY

FRANCIE	nezávislý stát
Texas	nižší administrativní jednotka
Anguilla (Brit.)	závislé území s příslušností
HRANICE	
-----	státní hranice
-----	hranice státu federace
-----	hranice autonomní nebo administrativní jednotky
-----	hranice neurčitá, demarkační
-----	mezinárodní datová hranice

DOPRAVA

-----	dálnice
-----	silnice
-----	železnice

VODSTVO

	feka s vodopádem (peřejí)
	občasný vodní tok
	vyschlé říční koryto, vádí
	přímý kanál
	jezero
	slané jezero
	vysychající jezero
	vodní nádrž s přehradou
	bažina, močál
	slanisko
	ledovec, zaledněné území
	šelfový ledovec
	korálový útes
TICHÝ OCEÁN JÁVSKÉ MOŘE <i>Mexický záliv</i> <i>Drukeiv průliv</i>	oceán, moře
Velybí hlbit	záliv, průliv
	útvary oceánského dna
500	hloubka (v metrech)

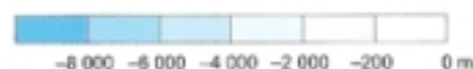
PEVNINA

	výškový bod s údajem o nadmořské výšce (v metrech)
	činná sopka s údajem o nadmořské výšce (v metrech)
	písečná poušť
al-Azlas	pohoří
<i>pláňina</i> <i>Lando-Katanga</i>	tabule, náhorní plošina
<i>Amazonská nížina</i>	nížina, pánev, proláklina
<i>Archipélago de Colón</i> <i>Isle Labelle</i>	souostroví, ostrov
<i>Somálský poloostrov</i>	poloostrov
<i>Sahara</i>	přírodní krajina
<i>Britagne</i>	historické území
<i>Guinevní</i>	mys

VÝŠKOVÉ STUPNĚ PEVNINY

HLUBKOVÉ STUPNĚ OCEÁNŮ A MOŘÍ

Nadstavbové prvky

○ Směrovka

○ Logo

○ Reklamy

○ Tabulky a grafy

Majonézy, dresinky						
Stav	Prost	Energie (kJ)	Sacharidy	Bílkoviny	Vláknina	Tuky
bramborová omáčka	100g	212,3	6,3	0,8		34,3
salámcový	100ml	386,2	11,9	0,3	0,0	5,9
česneková	100g	212,7	4,1	2,6	0,2	31,6
česnekovo-rajčový	100g	206,7	1,3	0,6	0,3	34,6
kečupový	100g	69,0	2,0	1,7	0,0	0,4

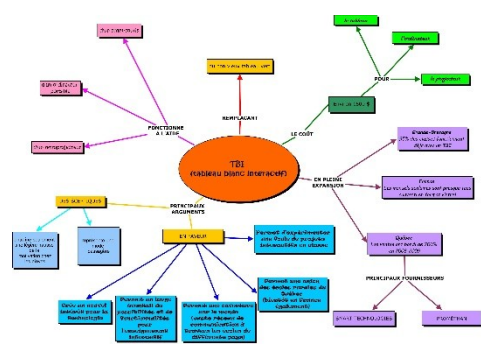
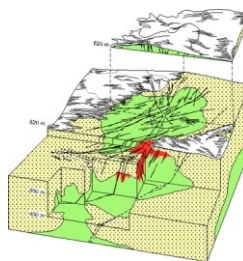

○ Diagramy a schémata

○ Blokdiagramy

○ Vedlejší mapy a výřezy

○ Textová pole

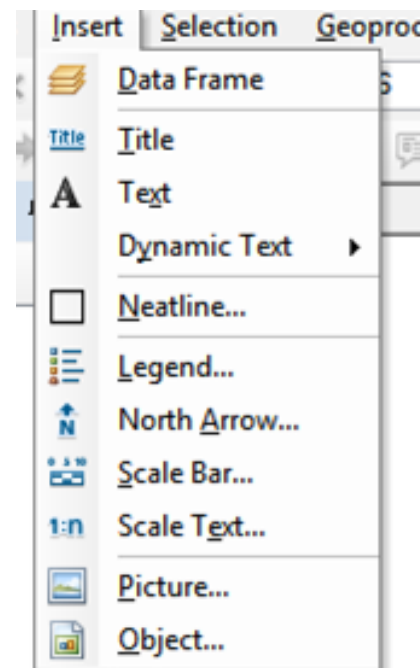

Tvorba mapy v ArcGIS

- účel + tvar území + měřítko + použitá vizualizace...
- nastavení formátu mapy + nastavení měřítka
- vložení základních kompozičních prvků mapy
  - Layout View – *Insert*:
    - *Title/Text*
    - *Legend*
    - *Scale bar/Scale text*
  - *Manuál pracovních postupů v GIS pro oblast sociálního výzkumu a sociální práci*:
    - Str. 32 – 41
    - Str. 86 – 89

Další data (např. přehledka)

Nadpis, tiráž

Rámečky

Legenda

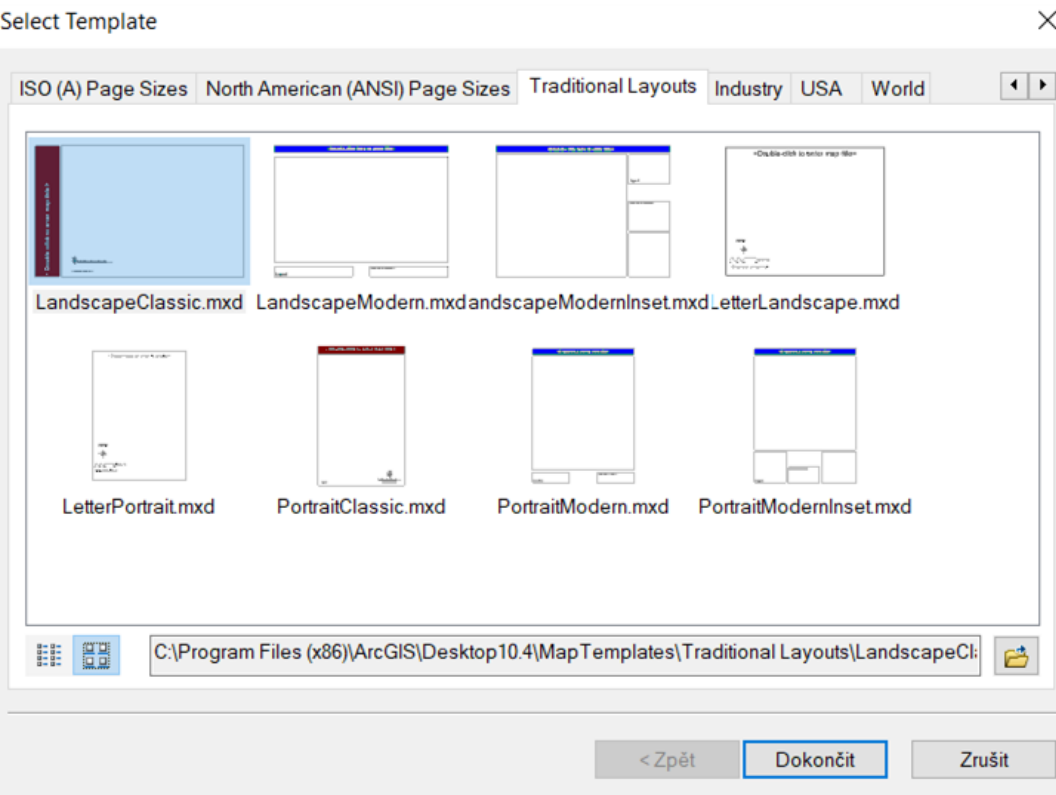
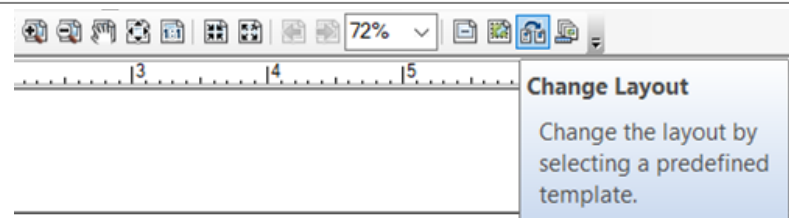
Směrovka

Měřítko

Marginálie

Šablona v ArcMap

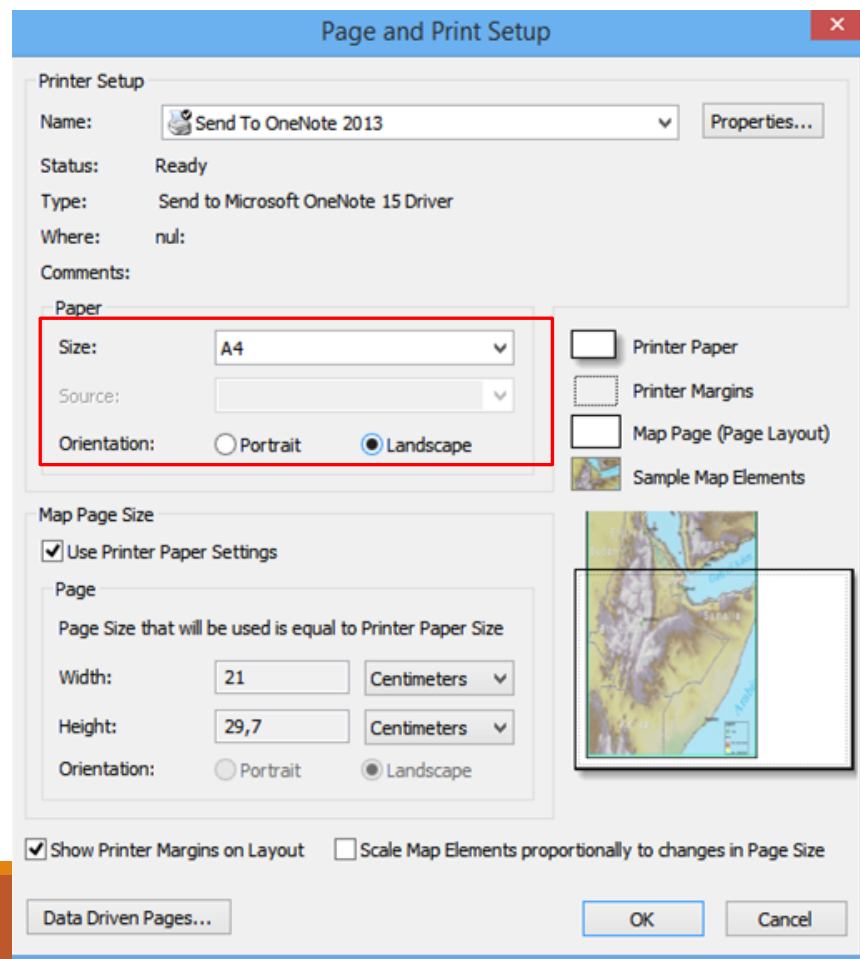
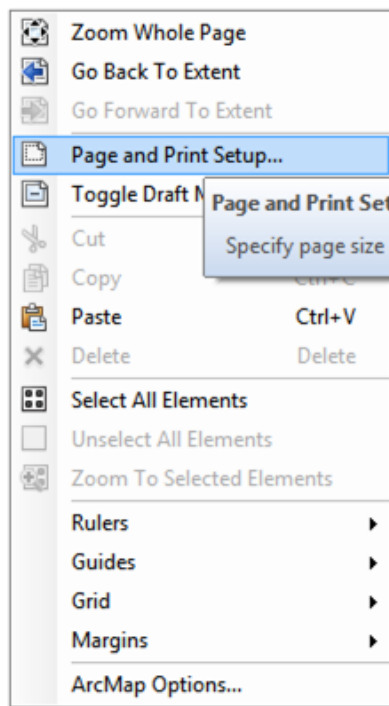
- Change Layout

- Různé styly

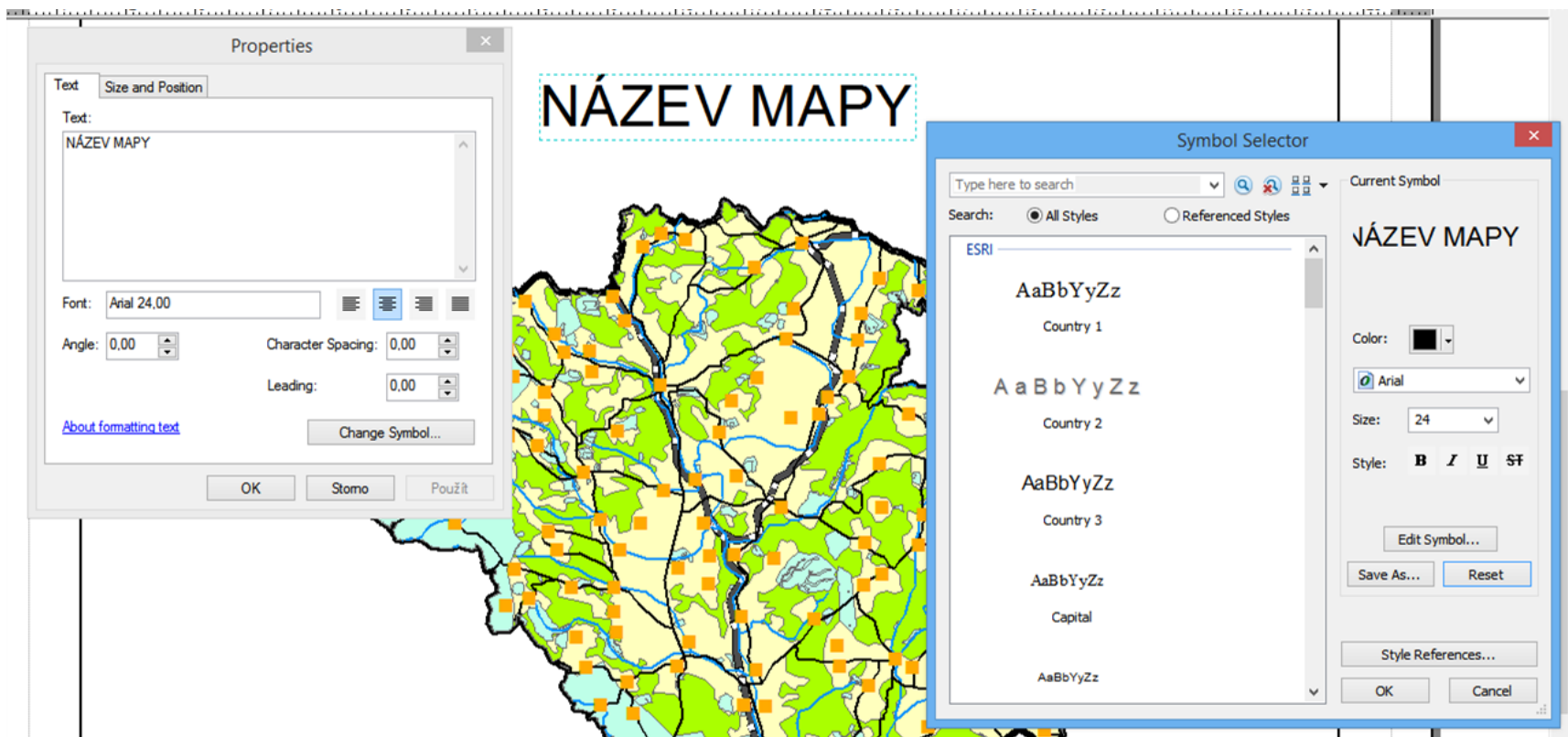
Formát mapy

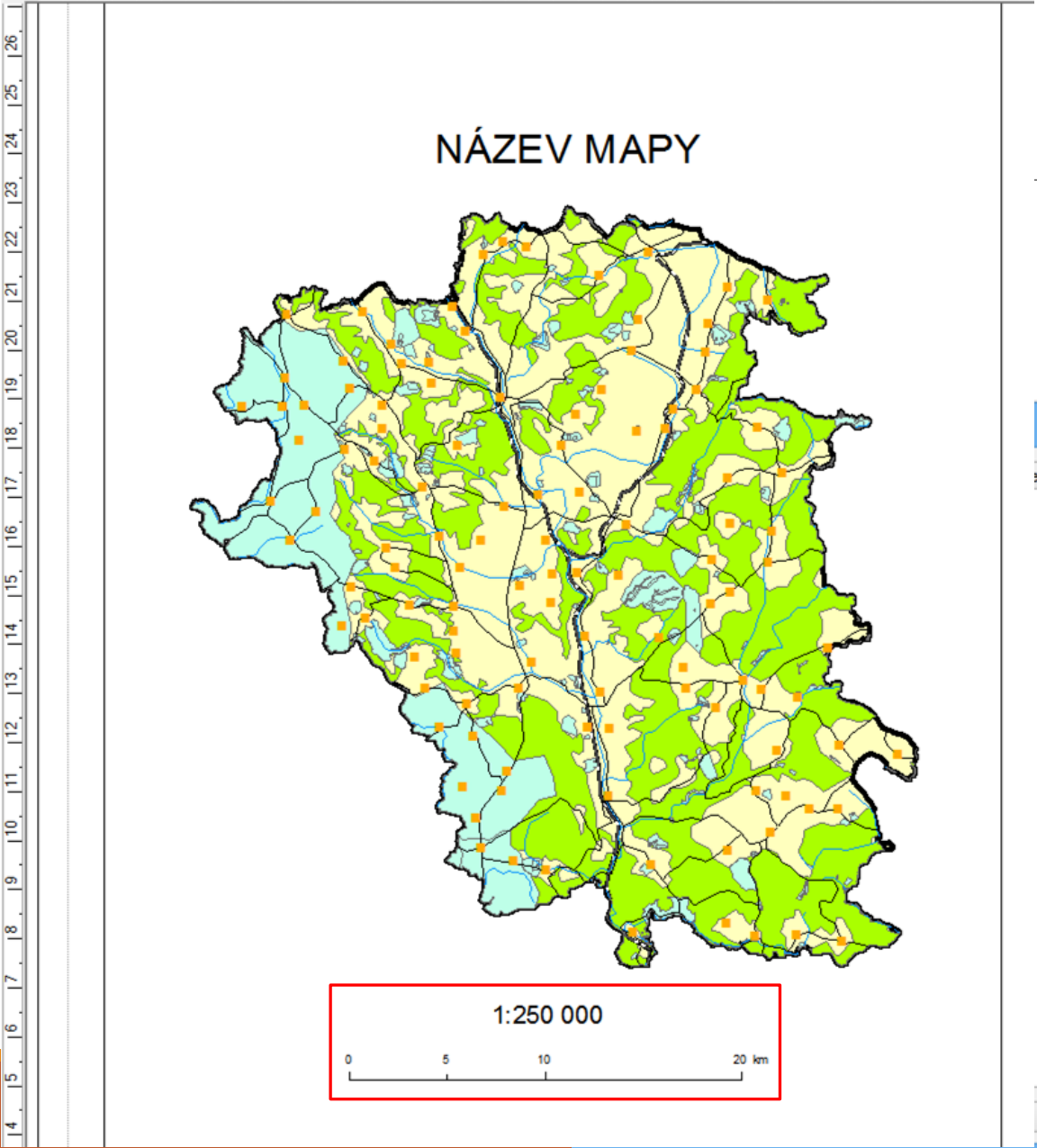
- Výběr formátu, orientace listu podle tvaru území

Název, tiráž, popis skupin v legendě

- Volba fontů, velikosti, zarovnání...

Scale Bar

Scale and Units Numbers and Marks Format

Scale

Division value: Auto

Number of divisions: 2

Number of subdivisions: 4

Show one division before zero

When resizing...
Adjust division value

Units

Division Units: Kilometers

Label Position: after labels

Label: km Symbol...

Gap: 3,6 pt

OK Stomo Použit

Scale to fit page

Properties...

More Styles

Save... Reset

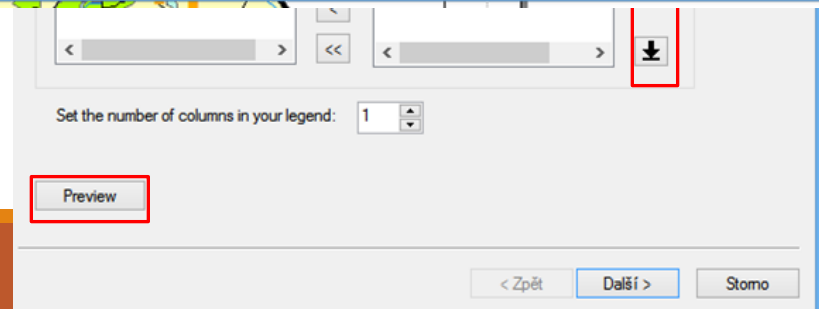
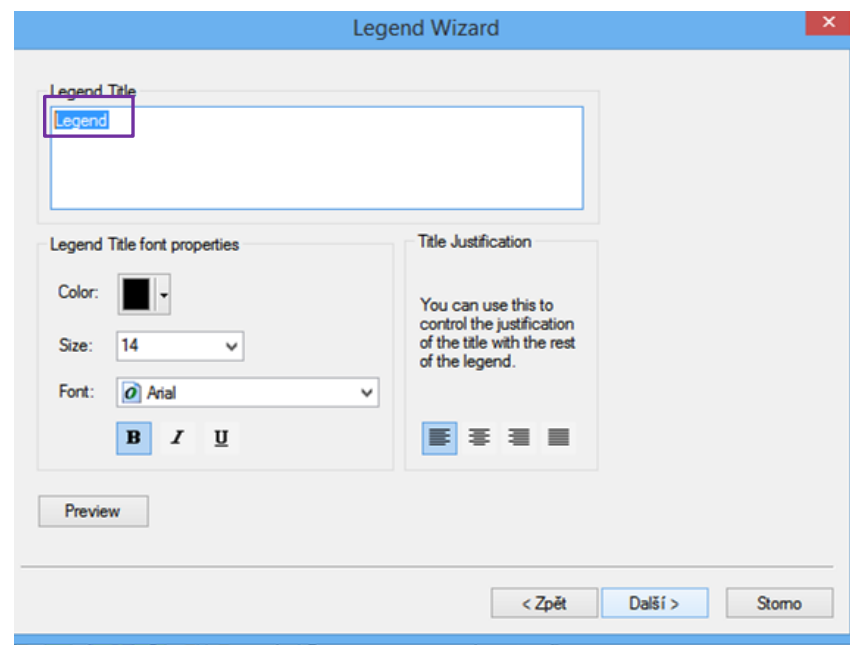
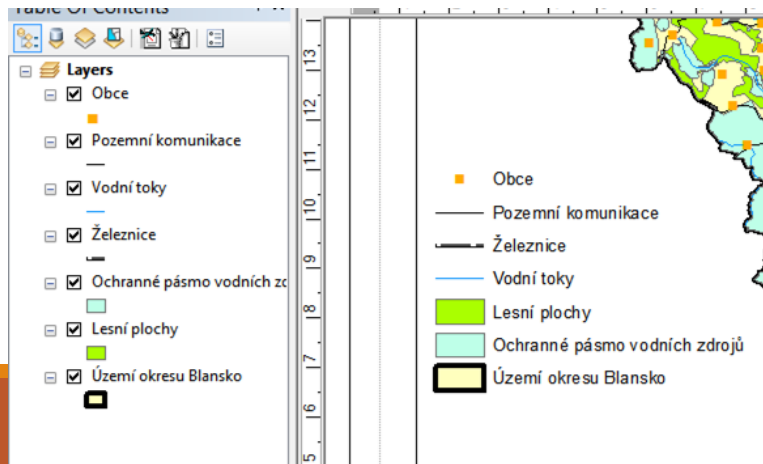
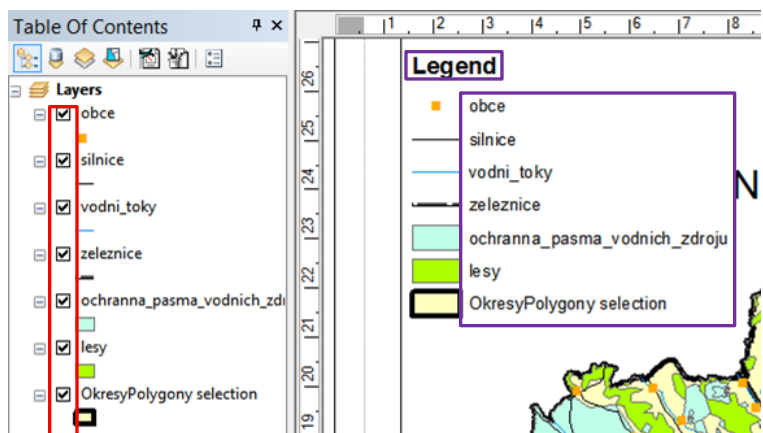
OK Cancel

and Position

Použit

Legenda

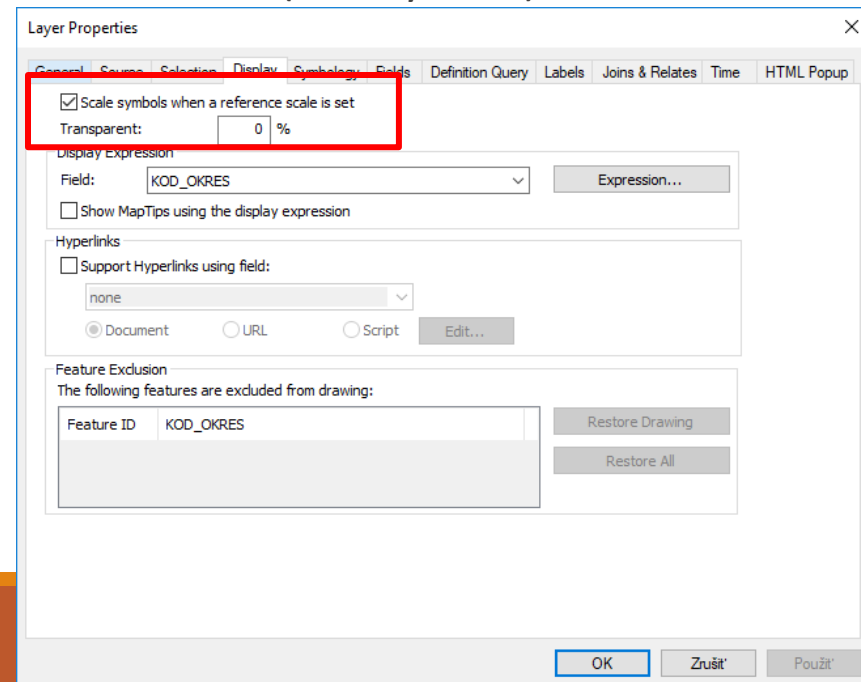
- Pojmenovat vrstvy → vybrat vrstvy → úpravy při vkládání → vložení legendy

Možnosti vizualizace

- Práce s průhledností:
  - podkladové mapy - Transparency
  - vektorové vrstvy – Properties – Display - Transparent
  - změna symbologie vektorové vrstvy – Symbol Selector (Edit Symbol)

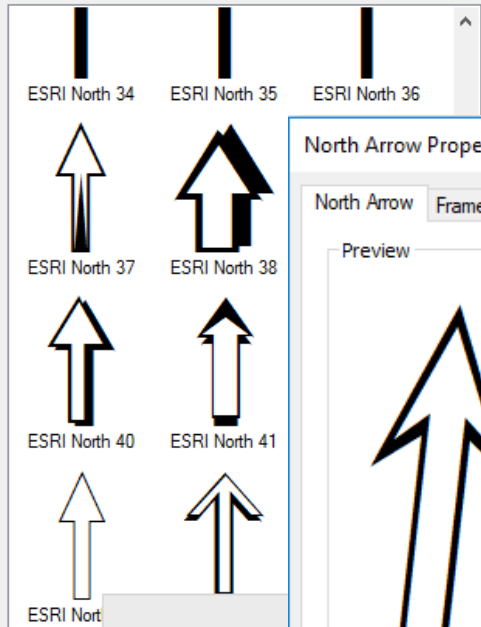
Práce v layout view

- snapování prvků – usnadňuje práci s objekty (Legenda, rámce...)
- práce s rámcí a modulem Draw (úprava Tiráže – pořadí objektů – vložení textového popisu)
- úprava Legendy – během tvorby mapy často nezbytné, kroky:
  - převod na grafiku (Convert To Graphics)
  - „rozbití legendy“ (Ungroup)
  - úprava popisků, scelování do skupin...
- směrovka – pro S-JTSK, české pojmenování (S namísto N), správné natočení

North Arrow Selector

Symbol Selector

Type here to search

Search: All Styles Referenced Styles

ESRI

Current Symbol

Color:

Size: 72,00

Angle: 0,00

Edit Symbol...

Save As... Reset

North Arrow Properties

North Arrow Frame Size and Position

Preview

Angle

Align To: True North

Calibration Angle: 0

Calculated Angle: 353,62

Marker

Font: ESRI North

Size: 48 Color:

Style... Character... Symbol...

OK Zrušit Použít

Symbol Property Editor

Properties:

Type: Character Marker Symbol Units: Points

Character Marker Mask

Font: Arial Size: 14

Subset: Basic Latin

	!	"	#	\$	%	&	'	(	)	*
+	,	-	.	/	0	1	2	3	4	5
6	7	8	9	:	;	<	=	>	?	@
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V
W	X	Y	Z	[	\	]	^	_	`	a

Unicode: 83

Offset: X: 0 Y: 35

OK Cancel

North Arrow

Preview

Marker

Font: ESRI North

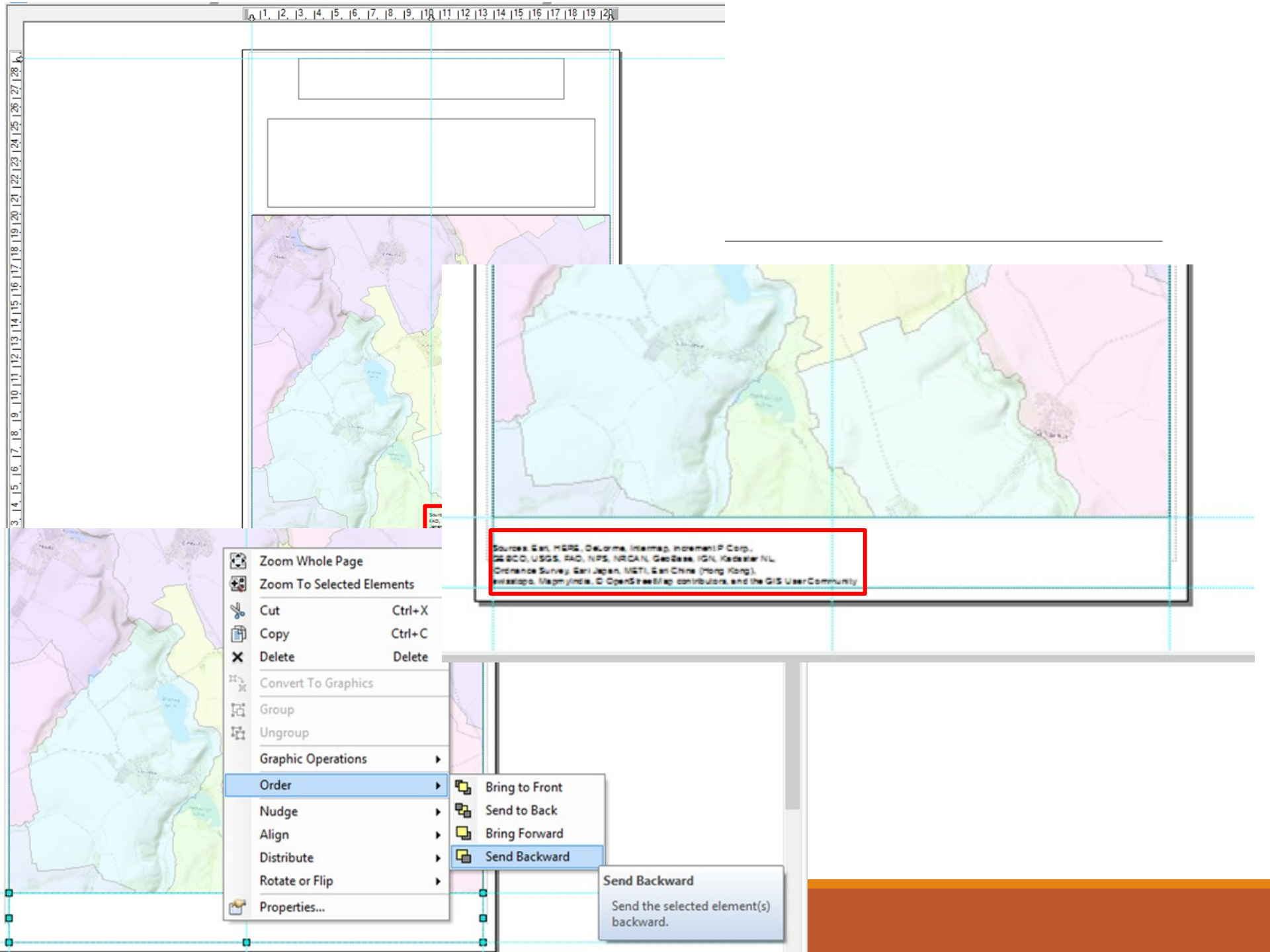
Size: 72 Color:

Style... Character... Symbol...

OK Stomo Použít

iy

+ x up down

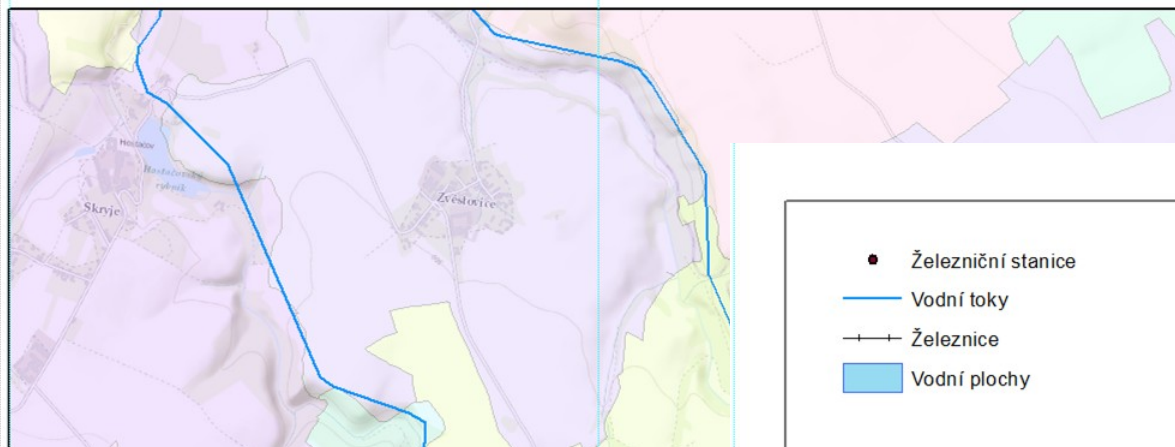
- Zoom Whole Page
- Zoom To Selected Elements
- Cut Ctrl+X
- Copy Ctrl+C
- Delete Delete
- Convert To Graphics
- Group
- Ungroup
- Graphic Operations ▶
- Order** ▶
- Nudge ▶
- Align ▶
- Distribute ▶
- Rotate or Flip ▶
- Properties...

- Bring to Front
- Send to Back
- Bring Forward
- Send Backward**

Send Backward
Send the selected element(s) backward.

Sources: Esri, HERE, DeLorme, Intermap, increment P Corp., GEBCO, USGS, FAO, NPS, NRCAN, GeoBase, IGN, Kadaster NL, Ordnance Survey, Esri Japan, METI, Esri China (Hong Kong), Swisstopo, Mapbox, © OpenStreetMap contributors, and the GIS User Community

- Železniční stanice
- Vodní toky
- +— Železnice
- Vodní plochy

- Železniční stanice
- Vodní toky
- +— Železnice
- Vodní plochy

Bodové prvky:

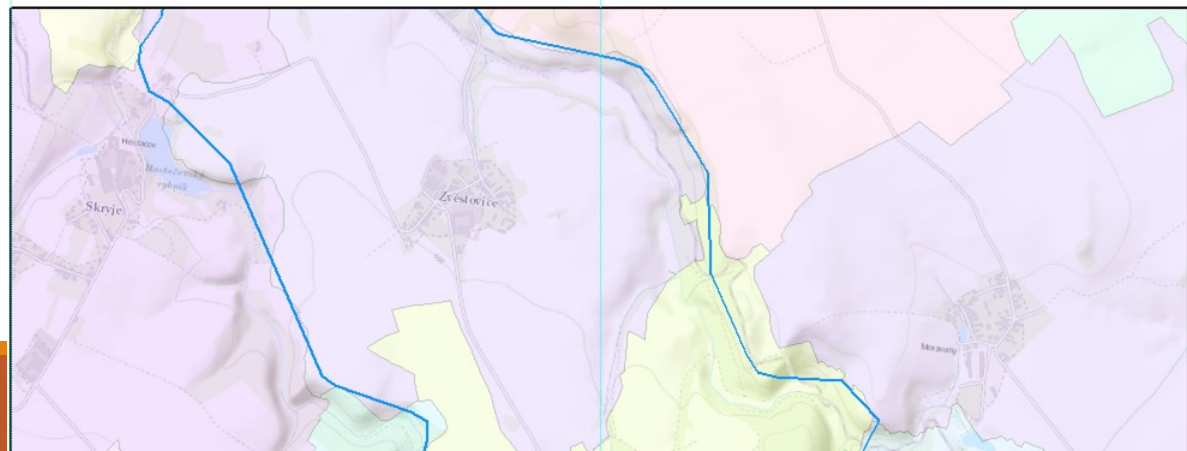
- Železniční stanice

Liniové prvky:

- Vodní toky
- +— Železnice

Plošné prvky:

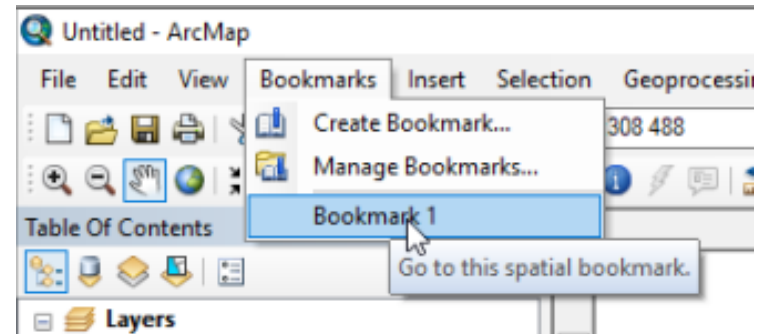
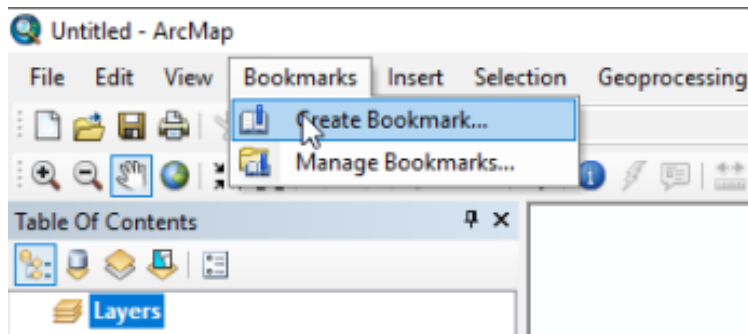
- Vodní plochy

Bookmarks

- když „zazoomujeme“ mapu v *Data View*, změní se i *Layout View*
- vytvoření záložky do které se uloží stav mapového pole
- záložka se uloží do Bookmarks a po kliknutí načte uložený stav mapového pole

Semestrální cvičení – 2. část

- zvolené území - shp ve studijních materiálech IS
- vytvoření mapy land-use ve vybrané oblasti
  - editace polygonové vrstvy - viz prezentace semestrální cv. 1. část
  - 7-10 kategorií odlišených barevně, plochy na sebe navazují (bez mezer), celé území musí být rozčleněno
  - topografická podkladová mapa - vhodně nastavit průhlednost ploch land-use
  - dodržení veškerých pravidel pro tvorbu mapy!
  - uvést zdroje dat
  - vhodná mapová kompozice, formát - odpovídající mapě v měřítku 1:10 000

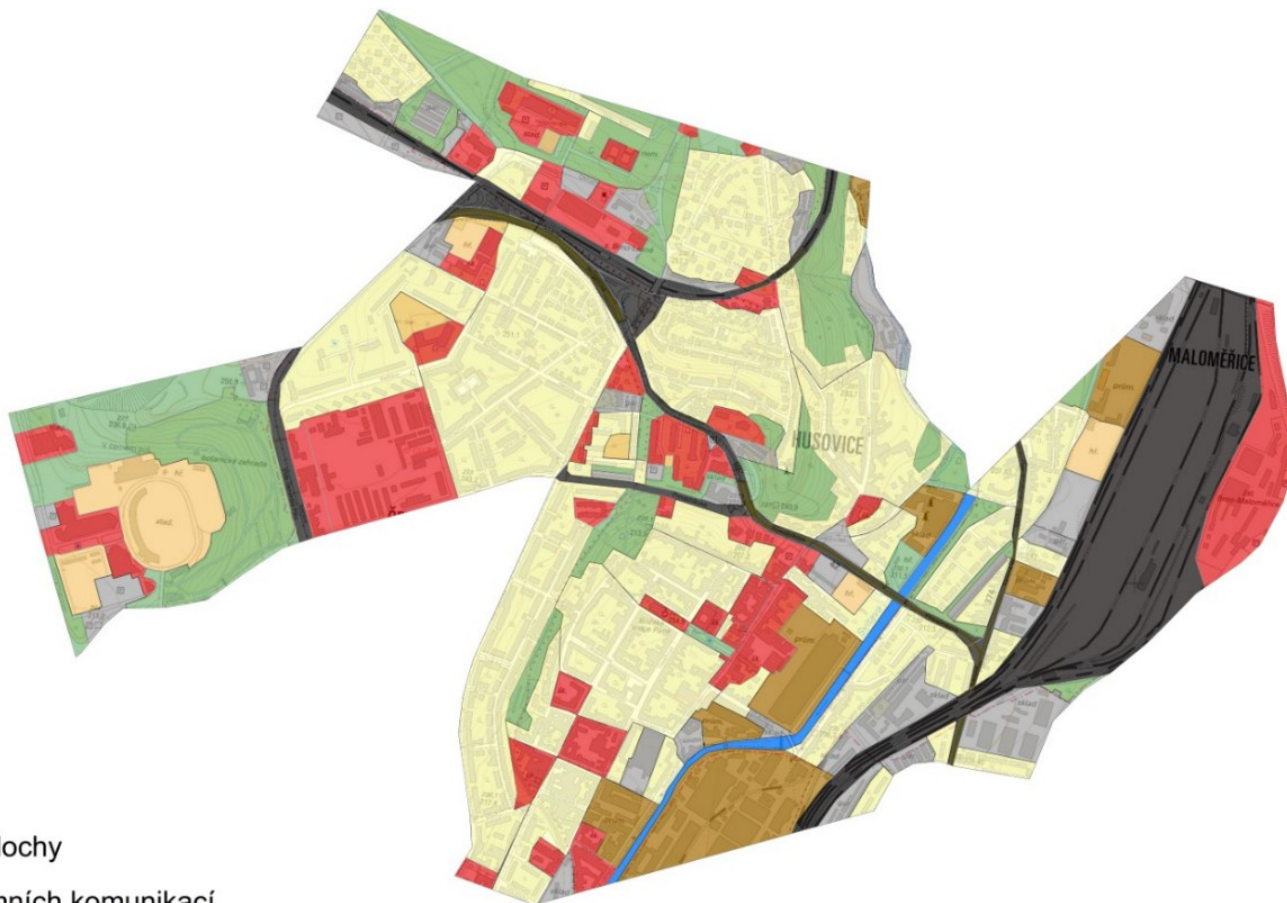
Průvodní zpráva o mapování a vytváření mapy

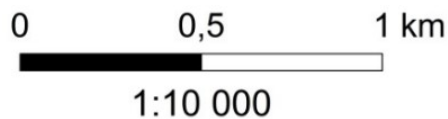
- dodržet veškeré zásady tvorby protokolu
- zadání, metodika, vypracování, závěr
- v **metodice**: vyjmenovat a popsat vybrané kategorie
- **vypracování**:
  - postup mapování v terénu
  - stručný popis tvorby mapy (použité nástroje a funkce) odůvodnění výsledné vizualizace
- **závěr**: hodnocení území na základě získaných dat a zpracované mapy
- odevzdat zip protokol + mapa v pdf

do 30.11. max 15 bodů

VYUŽITÍ KRAJINY V MČ BRNO-SEVER V ROCE 2017

- Rezidenční plochy
- Plochy pozemních komunikací
- Industriální zóny
- Plochy volnočasových aktivit
- Plochy služeb
- Travnaté plochy
- Plochy technického zázemí
- Vodní plochy

VYUŽITÍ PLOCH BRNO- SEVER V ROCE 2017

Využití ploch

- Obytná zóna
- Průmyslová zóna
- Zemědělské plochy
- Rekreační zóna
- Služby
- Kulturní využití
- Vzdělávací zařízení
- Zdravotnická zařízení
- Ostatní zastavěná plocha
- Chráněné území

0 250 500 750 1 000 m

1:10 000

DURONOVÁ Sabina, HARCA Zdeněk, LUKÁČEKOVÁ Simona, ŘEŘUCHOVÁ Eliška, SYNKOVÁ Klára
Brno MU, 2017

Zdroj: Base map- Sources: Esri, HERE, DeLorme, Intermap, increment P Corp., GEBCO, USGS, FAO, NPS, NRCAN, GeoBase, IGN, Kadaster NL, Ordnance Survey, Esri Japan, METI, Esri China (Hong Kong), swisstopo, MapmyIndia, © OpenStreetMap contributors, and the GIS User Community
WGS_1984_Web_Mercator_Auxiliary_Sphere

Harmonogram - zmena

---

29. 10. - 1. 11.	Klady listů a státní mapové dílo <i>*mapovna</i>	CV3: Klady mapových listů
5. 11. - 8. 11.	Editace + generalizace	
12. 11. - 15. 11.	Kartografická generalizace	CV4: Kartografická generalizace
19. 11. - 22. 11.	Souřadnicové systémy, transformace	
26. 11. - 29. 11.	Výpočty nad mapou (výškopis, sklon terénu)	
3. 12. - 6. 12.	Procvičování, test	
10. 12. - 13. 12.	Opravy cvičení, testu	